

Norges vassdrags- og energidirektorat
Reguleringsmyndigheten for energi, RME
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

RME høringsdokument nr. 1/2019 «Utredning av virkemidler for utjevning av nettleie»

Nettselskapene er monopolvirksomheter. Når kunder og marked gjennom sin atferd ikke kan påvirke effektivitet og kvalitet, er det særlig viktig at myndighetenes regulering av monopolvirksomheten bidrar til dette. Huseiernes anbefaling i tilknytning til utjevning av nettleien, er at virkemidler ikke må rokke ved kravene til effektiv drift. Vi mener også at det er viktig å unngå at eventuelle utjevningsordninger finansieres ved at alle nettkunder må betale et påslag på nettleien.

Bakgrunn og politiske føringer

Anmodningsvedtaket fra Stortinget sier at regjeringen skal *«utrede og fremme tiltak for å utjevne nettleien for alle forbrukere gjennom et mest mulig effektivt organisert strømmnett»*.

Samtidig ba Olje- og energidepartementet NVE om å gjøre en bred vurdering og også vurdere andre virkemidler og tiltak som bidrar til å bedre konkurransen, likere priser og en sikker strømforsyning til lavest mulig kostnad for strømkundene.

Ulike modeller for utjevning av tariffer er blitt utredet tidligere. Senest i 2014 konkluderte en ekspertgruppe nedsatt av OED med at samtlige av de foreslåtte modellene hadde svakheter ved seg som gjorde at de ikke kunne anbefales.¹

Økte nettkostnader

Energikostnader utgjør en betydelig del av totale bokostnader for norske boligeiere, og nettkostnaden kan utgjøre så mye som over halvparten av strømregningen. Norske husstander har nylig betalt for nye strømmålere, og i tillegg vet vi at det kommer en økning i nettleien på rundt 30 prosent fordi nettselskapene skal forsterke nettet for 140 milliarder kroner frem mot 2025.

Parallelt bygges det utenlandskabler som utløser økte strømpriser for forbrukerne, noe NVE selv påpeker i nylig publisert utredning.² En omlegging av nettleien som innebærer effektpricing kan også gjøre strømregningen dyrere for mange husholdninger.

¹ Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Tore Storehaug, Olaug V. Bollestad, Geir Jørgen Bekkevold og Torhild Bransdal om utjevning av nettariffene.

² RME høringsdokument nr. 1/2019 «Utredning av virkemidler for utjevning av nettleie»

Samfunnsøkonomisk Analyse har på oppdrag fra Huseierne utarbeidet Bokostnadsindeksen for norske husholdninger for perioden 2010-2018. Fra 2017 til 2018 økte de samlede bokostnadene med 6 prosent. Det siste året var det klart størst økning i energikostnadene, med en oppgang på 23 prosent. Huseierne mener det er viktig at vi fremover følger nøye med på energikostnadene, for å unngå for høyt trykk på husholdningene. Utviklingen i nettleie vil spille en betydelig rolle her.

Må beholde insentivene til effektiv drift

NVE regulerer i dag nettselskapene økonomisk gjennom fastsettelse av årlige inntektsrammer som setter en øvre begrensning på hvor mye selskapene kan kreve inn i nettleie fra sine kunder. Hensikten er at reguleringsmodellen skal gi nettselskapene insentiver til effektiv drift.

Dette er monopolvirksomhet hvor vi som forbrukere ikke kan bytte leverandør. Vi har altså ingen innvirkning eller kontroll på nettselskapenes investeringer eller mulighet til å ettergå om de driver effektivt.

Vi i Huseierne er derfor naturlig nok opptatt av at en nasjonal utjevningsordning ikke må gå på bekostning av eller redusere nettselskapenes insentiver for å drive kostnadseffektivt.

Reduser referanserenten og fjern minimumsavkastningen

Huseierne er bekymret for at en utjevning vil redusere insentivene til en mer rasjonell nettstruktur. Utjevning vil sammen med nettselskapenes minimumsavkastning gjøre det mulig å fortsette med ineffektiv nettdrift.

NVE bør heller stramme inn på inntektsrammene ved å redusere referanserenten og fjerne minimumsavkastningen. Det vil gi nettselskapene sterkere insentiver til å effektivisere virksomheten, og nettleien vil gå ned.

Ved å kun jevne ut nettleien, er det betydelig risiko for reduserte insentiver til effektiv drift.

Oslo, 7. januar 2020

Linda Ørstavik Öberg
Energipolitisk rådgiver

Morten Andreas Meyer
Generalsekretær